អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des Tribunaux cambodgiens

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 03 / APR / 2009
ម៉ោង (Time/Heure): 14:00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 03 / APR / 2009
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

Office of the Co-Investigating Judges

Bureau des Co-juges d'instruction

សំណុំរឿងលេខ: 002/19-09-2007-ECCC-OCIJ

ចំពោះមុខ: ចៅក្រម យូ ប៊ុនឡេង

ចៅក្រម Marcel LEMONDE

កាលបរិច្ឆេទ: ០៣ មេសា ២០០៩

ភាសាដើម: ខ្មែរ/បារាំង

ប្រភេទឯកសារ: សាធារណៈ

ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង
Robert PETIT

ជនត្រូវចោទ

នួន ជា
អៀង សារី
អៀង ធីរិទ្ធ
ខៀវ សំផន

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

នី ចាន់ឌី
ឡោ ជុនធី
គង់ ពិសី
ហុង គឹមសួន
យុង ផានិត
គឹម ម៉េងឃី
ម៉ុច សុវណ្ណារី
Martine JACQUIN
Philippe CANONNE
Elizabeth RABESANDRATANA
Pierre-Olivier SUR
Mahdev MOHAN
Olivier BAHOUGNE
David Blackman
SILKE Studzinsky

សហមេធាវីការពារក្តី

សុន អរុណ
Michiel Pestman
អាង ឧត្តម
Michael G. KARNAVAS
ផាត់ ពៅស៊ាង
Diana Ellis
ស សូវ៉ាន
Jacques Vergès

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។

CO-INVESTIGATING JUDGES * CO-JUGES D'INSTRUCTION * E.C.C.C * C.E.T.C

យើង **យូ ប៊ុនឡេង** និង **Marcel LEMONDE** សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៃអង្គ ជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អ.វ.ត.ក.”)

បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៤ (“ច្បាប់ស្តីពី អ.វ.ត.ក.”)

បានឃើញការបើកការស៊ើបសួរលើឈ្មោះ **នួន ជា** និង **ជនផ្សេងទៀត** ទាក់ទងនឹងបទចោទប្រកាន់អំពី **បទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងការបំពារបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាក្រុងហ្សឺណែវ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៤៩** បទល្មើសដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោស តាមមាត្រា៥ មាត្រា៦ មាត្រា២៩ (ថ្មី) និងមាត្រា៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពី អ.វ.ត.ក.

បានឃើញសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទី ១១ (“សំណើសុំ”) ដាក់ដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា (“ក្រុមមេធាវីការពារក្តី”) ធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩ (D158)

បានឃើញសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី (D158/2) របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ (D158/3) និង ខៀវ សំផន ដែលធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ២៧ និង ៣០ មីនា និង ០៣ មេសា ២០០៩។

<u>ការរំលឹកឡើងវិញអំពីនីតិវិធី និងអង្គហេតុរបស់នីតិ</u>

១. តាមរយៈសំណើសុំចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩ និងដោយផ្អែកលើអត្ថបទសារព័ត៌មានជាច្រើន ដែលបានបរិយាយអំពីការចោទប្រកាន់អំពីអំពើពុករលួយនៅក្នុង អ.វ.ត.ក. ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា បានស្នើឲ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបើកកិច្ចស៊ើបសួរលើអង្គហេតុទាំងនេះ។

២. បន្ទាប់ពីបានលើកឡើងអំពី កត្តាផ្សេងៗដែលគាំទ្រដល់ការសង្ស័យរបស់ពួកគេអំពីបញ្ហាពុករលួយនៅក្នុង អ.វ.ត.ក. (ផ្នែក ២-ក) អំពី *"ប្រតិកម្ម និងការបរិយាយជាផ្លូវការនានា"* (ផ្នែក ២-ខ) និងជាចុងក្រោយអំពី *"កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី"* ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី នួន ជា បានបញ្ជាក់ថា សំណើសុំរបស់ពួកគេមានកម្មវត្ថុក្នុងការ *"វាយតម្លៃថាតើ អ.វ.ត.ក. អាចនឹងមានលទ្ធភាពក្នុងផ្ដល់នូវយុត្តិធម៌ ស្របតាមបទដ្ឋានសមធម៌អន្តរជាតិ ឬទេ"* និងដែលពួកគេធ្វើដូច្នេះ ដោយហេតុថាពួកគេធ្វើដើម្បីឱ្យមានការគោរពគោលការណ៍តម្លាភាព និងដោយសារថា *"ទាំងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាខ្វះឆន្ទៈក្នុងការជួយដល់ការស៊ើបអង្កេតលើបញ្ហានេះ"*។

៣. ក្នុងន័យនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្ដីបានស្នើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត *"ធ្វើការប្រមូលគ្រប់ព័ត៌មាន ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការបង្ហាញការពិតអំពីតុលាការនេះ"* និងជាពិសេស *"រកឱ្យឃើញអំពើពុករលួយនៅក្នុងតុលាការ"*។

៤. ក្នុងន័យនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្ដីបានស្នើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតស្វែងរកពីអង្គការសហប្រជាជាតិ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង/ឬ អង្គការនានា ឬ គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់ នូវ៖

ក) លទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតធ្វើឡើងនៅក្នុងខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨ ដោយការិយាល័យ ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (អក្សរកាត់បារាំង BSCI) លើបញ្ហានេះ
ខ) រាល់លិខិតឆ្លើយឆ្លងទាំងអស់រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតរបស់ BSCI
គ) រាល់ព័ត៌មានផ្សេងទៀត ដែលនាំឱ្យការសង្ស័យអំពីអត្ថិភាពនៃប្រព័ន្ធអំពើពុករលួយនៅក្នុង អ.វ.ត.ក.

ហើយសូមឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ផ្ដល់ព័ត៌មានទាំងអស់នោះឱ្យដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី និងភាគីផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងរយៈពេលឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន។ ជាងនេះទៅទៀត ក្រុមមេធាវីការពារក្ដីបានស្នើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតធ្វើការស៊ើបអង្កេតរដ្ឋបាល ទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់អំពីអំពើពុករលួយនៅក្នុងស្ថាប័នតុលាការនេះ។

ECCC * C.E.T.C. * CO-INVESTIGATING JUDGES * CO-JUGES D'INSTRUCTION

៥. នៅក្នុងសារណាធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី បាន បង្ហាញអំពីឆន្ទះរបស់ខ្លួនក្នុងការចូលរួមជាមួយសំណើសុំនេះដែរ។

៦. នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ បានជូនដំណឹងថា ពួកគេក៏ គាំទ្រដល់ដំណើរការកិច្ចការរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ផងដែរ។

៧. នៅថ្ងៃទី ៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានជូនដំណឹងថា ពួកគេក៏ គាំទ្រដល់ដំណើរការកិច្ចការរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ផងដែរ។

<u>សំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច</u>

៨. អំណាចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតក្នុងការ *"បំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលខ្លួនយល់ថាមាន ប្រយោជន៍ដល់ការបង្ហាញការពិត"* ត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលកំណត់ដោយ មាត្រា ២ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក. *"ដើម្បីជំនុំជម្រះមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើ ច្បាប់កម្ពុជា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើឧក្រិដ្ឋ ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងទម្លាប់ អន្តរជាតិ និងការរំលោភទៅលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបាន ប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ ថ្ងៃ ៦ មករា ១៩៧៩"*។

៩. ការកត់សម្គាល់ខាងលើនេះ ត្រូវបានបន្ថែមដោយបញ្ញត្តិនៃវិធាន ៥៥(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងដែល ស្របតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ព្រោះសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចបើកិច្ចស៊ើបសួរតែទៅលើ អង្គហេតុ ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿង ឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាតែប៉ុណ្ណោះ។

១០. ក្នុងន័យនេះ អំណាចនេះមិនក្តោបទៅដល់សមត្ថកិច្ចក្នុងការបង្ហាញការពិត *"អំពីតុលាការនេះ"* ដូច តាមការចង់បានរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនោះទេ វាគឺបញ្ហា ដែលមិនពាក់ព័ន្ធទាល់តែសោះជាមួយ នឹងអង្គហេតុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចស៊ើបសួរបច្ចុប្បន្ន។ នៅថ្ងៃទី ១៤ មករា ឆ្នាំ ២០០៩ សហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេតបានបដិសេធមិនបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧ នូវបណ្តឹង ដែល

00294897

ដាក់ដោយក្រុមមេធាវីការពារក្ដី នួន ជា ចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ០៨ មករា ២០០៩ នោះទេ ដោយហេតុថា បណ្ដឹងនោះមិនពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ (D124/1)

១១. ដោយយោងទៅលើកត្តាទាំងអស់នេះ និងដោយមិនគិតអំពីភាពសមស្របសមហេតុផលនៃការចោទប្រកាន់ ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងសំណើសុំ បញ្ហាគឺថា ការការឆ្លើយតបជាវិជ្ជមានចំពោះសំណើសុំបែបនោះ វាគឺជាការប្រើប្រាស់អំណាចក្នុងផ្លូវខុស ព្រោះអង្គហេតុទាំងនោះមិនឋិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្ដីបង្កើត អ.វ.ត.ក. នោះទេ។ គ្មានហេតុផលណាមួយ ដែលថាមានការមិនគោរពគោលការណ៍គ្រឹះនៃនីតិរដ្ឋនោះទេ ដែលគោលការណ៍នីតិរដ្ឋនេះ ក៏ជានិយាយអំពីការផ្ដល់អំណាចទៅឲ្យអាជ្ញាធរតុលាកាដែរ គឺ៖ ការដាក់ឲ្យអង្គចៅក្រមឋិតនៅក្រោមច្បាប់។

១២. ពិតណាស់ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវធានាថា គ្រប់ចំណុចនៃ នីតិវិធីដែលកំពុងដំណើរការក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន នៅក្នុង អ.វ.ត.ក. មិនត្រូវបានគេមិនគោរព ជាពិសេសចំពោះរឿង ដែលថា គ្រប់ទង្វើ ដែលជាការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះទាំងអស់ត្រូវបាន *"ដាក់ទណ្ឌកម្ម និងបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច"* ដោយអនុលោមតាមវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ផ្ទុយទៅវិញ គ្មានអ្វីដែលអាចបញ្ជាក់បានអំពីអត្ថិភាពនៃទង្វើបែបនេះទេ សំណើសុំនោះគ្រាន់តែបានលើកឡើងអំពី
ការប្រមើលមើលឃើញអំពីផលវិបាកដ៏អាក្រក់ជាយថាហេតុណាមួយ ប្រសិនបើមានអំពើពុករលួយគ្រប់រូបភាពកើតឡើង ចំពោះដំណើរការនៃនីតិវិធីតុលាការតែប៉ុណ្ណោះ។

១៣. ជាចុងបញ្ចប់ សំណើសុំឲ្យមានការស៊ើបអង្កេតរដ្ឋបាលលើបញ្ហានេះពីសំណាក់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គឺជារឿងឥតប្រយោជន៍ ព្រោះថាទាំងអាជ្ញាធរកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិជាអ្នកមានសមត្ថកិច្ចលើបញ្ហានេះ ហើយមានគ្រប់ព័ត៌មានទាំងអស់ ដែលមានលើកឡើងនៅក្នុងសំណើសុំ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ដីកាសម្រេចនេះនឹងត្រូវបានថតចម្លង និងបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរទាំងនោះ ដើម្បីជាព័ត៌មានផងដែរ។

C.E.T.C. * E.C.C.C. * CO-INVESTIGATING JUDGES * CO-JUGES D'INSTRUCTION

ហេតុដូច្នេះ

- **សម្រេចថា** សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគ្មានសមត្ថកិច្ចក្នុងការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលបានស្នើសុំមកនេះ។
- **បដិសេធ** មិនធ្វើការស្នើសុំឲ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតរដ្ឋបាល។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៩

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

Co-Investigating Judges

Co-Juges d'instruction

MARCEL Lemonde

យូ ប៊ុនឡេង